

ИИИА

*ликовна рецензија*

# Изложбата „Секспресија“ конвенционална и без набој

(Кон „Зимскиот салон“ на ДЛУМ во Музејот на современата уметност)

Владимир Величковски

„Зимскиот салон“ на Друштвото на ликовните уметници на Македонија, кој година се организира по 14. пат, е во знакот на синтагмата „Секспресија“. Изборот на дела го направи **Филип Маурер**, куратор од Австрија, со што продолжува практиката да се слушне и тубото мислење за остварувањата на македонските уметници, членови на друштвото. Селекторот, според неговата изјава, настојувал да ги спои индивидуалниот период и општиот момент или, поточно, како циновскиот свет на економијата и на политиката се прикрива или се открива себеси преку сексот.

Да се задоволи темата „секс“ и нивото на ликовна експресија не било лесна задача, меѓутоа општ впечаток е дека изложбата ги содржи карактеристичниот тематски профил и духот на интересирањето на помладите автори свртени кон нови техники и разни стилски приоди. Всушност, изложените дела покажуваат дека авторите размислуваат дека авторите размислуваат на „свој“ начин, при што примените од светската уметност можеле да бидат инспиративни (**Курбе**, **Ди-**

**шан, Ворхол, Белмер, Маплторп, Араки, Руф, Димас итн.**)

Играта на комбинирање и досетливост повеќе оди по површината на темата со симболични и знаковни форми што дејствуваат конвенционално и без набој на автентичното доживување.

Акцентот е даден на околните услови, а не доволно на движечката енергија на либидото (**Фројд**), која се изразува во вистинскиот творечки чин.

Сексуалноста на инвалидите е тема на впечатливите фотографии на австрискиот автор **Герхард Аба**. Не помалку сугестивна е и фотографијата на Словенецот **Горан Берток**, кој го третира проблемот на полот. Изложени се уште дела на автори од Турција и од Бугарија, со што се добила можност за поцелосно претставување и споредба меѓу одделните остварувања.

Напорите на ликовниот уметник не можат да бидат лишени од одбраната техника и стил на реализирање на делото, како и од биолошката целисходност како носител на виталните творечки енергии во одредено опкружување.

Сензуалноста на различен начин е сугерирана во делата на **Ана Ива-**

**новска, Гоце Илиевски, Маја Кировска или Ален Рецепагик**. Агресивниот знак на сексуалноста е доловен во скулптурата на **Катерина Таневска**, **Јасмина Новковска**, пак, на моќта, изразена во монументален фалус и малите фотографии на познати македонски личности ѝ дала гротеско-иронични белези. **Петра Јовановска** во полиптихот „Анонимни вагини“ употребила сув печат и колаж за да ги компонира елементите на механички апстрактни форми-сигнали и мотивот на храна со нејзините многубројни органски белези зачинети со отпечатениот поим „Секс“. Инсталацијата „Човекот како читач на секс-диск“ на **Димче Димески** ги содржи аспектот на сетилното и виртуелното, на темата пип-шоу. Механичкото во еротскиот живот на човекот е сугерирано во делото „Зелениот секс“ на **Ало Таневски**, во извесна смисла во стриповската фигурација на **Милан Андов**.

Површно се набележани некои моменти од суштествените прашања за мажот и за жената, за мостот или амбисот меѓу идентитетот и другоста, за општеството итн.

*(Авторот е уметник, историчар на уметност и ликовен критичар)*